

SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsministeriet

Enhed: MEDINT
Sagsbeh.: DEPLSDJ
Koordineret med: UM
Sagsnr.: 2115329
Dok. nr.: 1989954
Dato: 09-11-2021

NOTAT

Orientering til Folketingets Sundhedsudvalg om den forestående ekstraordinære session af WHO's Verdenssundhedsforsamling (WHASS) fra den 29. november til den 1. december

Indledning

På den 74. Verdenssundhedsforsamling i WHO i maj i år blev det besluttet at afholde en ekstraordinær session af Verdenssundhedsforsamlingen (Special session of the World Health Assembly, WHASS) med det formål at vurdere fordelene ved udarbejdelsen af en WHO konvention, aftale eller andet internationalt instrument i relation til pandemiberedskabet. På WHASS forventes det, at medlemslandene vedtager en beslutning om den videre vej frem mod etableringen af et sådant internationalt instrument i relation til pandemiberedskabet. Sessionen finder sted den 29. november til den 1. december 2021 i Genève i et hybridformat.

Uddybende

Formanden for Det Europæiske Råd (DER), Charles Michel, fremlagde i efteråret 2020 en idé om etablering af en international traktat om pandemier forankret i WHO med det formål at forebygge og sikre bedre håndtering af pandemier. Formålet med en pandemitraktat er at bygge videre på de erfaringer, verdenssamfundet har draget af COVID-19-pandemien og opbygge en robust politisk ramme, der forpligter medlemslandene til globalt samarbejde om sundhedssikkerhed. En traktat ville således kunne danne en international juridisk ramme for at kunne opstille principper, prioriteter og mål for samarbejde om et globalt pandemiberedskab.

Regeringen har tidligere tilkendegivet støtte til etableringen af en international pandemitraktat med forankring i WHO, som skal sætte politisk retning, styrke det multilaterale samarbejde på sundhedsområdet og mobilisere ressourcer til et område, hvor der er behov for en stærkere global indsats.

Danmarks overordnede linje bygger på vigtigheden af at styrke WHO og det multilaterale sundhedssamarbejde samt at sikre et mere effektivt, robust og retfærdigt globalt beredskab, så verden står bedre rustet til at håndtere fremtidige sundhedskriser. Danmark har således tilsluttet sig Traktatvennegruppen, som aktivt advokerer for en pandemitraktat forankret i WHO. Traktatvennegruppen er tværregional og består i dag af EU-Kommissionen og 41 lande, herunder toneangivende EU-lande, øvrige traditionelt ligesindede lande og ledende stemmer fra det globale syd, f.eks. Sydafrika.

Forventninger op til og under WHASS

Det forventes, at der på WHASS vil blive vedtaget en modalitetsbeslutning om det videre arbejde med at udvikle et internationalt instrument i relation til pandemiberedskab. Der foregår i øjeblikket uformelle konsultationer om beslutningsforslaget. Forventningen er, at

konsultationerne vil fortsætte helt frem til begyndelsen af WHASS med henblik på at opnå konsensus på forhånd.

For nuværende tegner der sig et billede af, at der er flere lande, som taler for en pandemitraktat, end der er lande, som taler imod.

Tre udeståender mangler at blive løst, inden konsensus kan opnås. Det drejer sig om, hvorvidt forhandlingerne skal lede til et juridisk bindende instrument under artikel 19 i WHO's forfatning, som de enkelte medlemsstater herefter kan vælge at tiltræde. Her ønsker nogle lande anført af særligt USA, Monaco, Indien og Brasilien, at man ikke lægger sig fast på et juridisk bindende instrument (og således ikke træffer en beslutning, der er nævneværdig forskellig fra den, som i sin tid gav mandat til WHASS). Traktatvennegruppen mener derimod, at vi bør træffe en beslutning om typen af instrument for at bevæge os videre frem og at behovet for et juridisk bindende instrument allerede er underbygget tilstrækkeligt.

Hertil kommer, at der endnu ikke er enighed om tidshorizonten for de videre forhandlinger. Traktatvennegruppen ønsker en ambitiøs tidsramme med henblik på at fastholde politisk momentum som følge af COVID-19-pandemien og signalere lydhørhed over for det akutte behov for et styrket globalt pandemiberedskab. Andre lande forsøger at skubbe tidsfristen for igangsættelsen af forhandlinger.

Herudover er der fortsat uenighed om, hvem der skal udarbejde et udkast til et instrument, herunder om det er formandskabet for arbejdsgruppen for et styrket WHO eller samtlige medlemslande i arbejdsgruppen, i hvilken grad der skal være rum for offentlige høringer og involvering af eksperter, samt hvordan relationen til den igangværende arbejdsgruppe om et styrket WHO skal være.

Forventninger til tidsramme for forhandlinger om en pandemitraktat

Tidsrammen for forhandlinger vil afhænge både af indholdet i traktaten, dennes tværsektorielle perspektiv og inddragelse af andre FN-organisationer, samt medlemslandenes forhandlingsvilje. Der er tale om et ambitiøst sigte om at være færdige med forhandlingerne i 2024, men den globale politiske kontekst kan imidlertid have skabt den nødvendige politiske vilje til en kortere forhandlingsproces. Det bemærkes, at der på bare fire måneder er sket en stor udvikling fra, at mange lande var skeptiske til en nu større anerkendelse af, at en pandemitraktat kan bidrage til at løse politiske, juridiske, institutionelle og multisektorale udfordringer i det globale pandemiberedskab, som COVID-19-pandemien har kastet lys over.